

25 augustus 2018
Auteur: Jeroen Kester

Onderzoek: lonen en staken

Wij staken !

Samenvatting

Meerderheid merkt niets van economische groei; politiek aan zet

Ondanks positieve berichten over de Nederlandse economie, voelt een meerderheid (59%) daar (nog) niets van in haar portemonnee. De grootste groep werknemers (59%) kreeg en krijgt er niets bij en vooral de politiek moet daar wat aan doen, vinden zij. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder bijna 24.000 leden van het Opiniepanel.

Lager opgeleiden en ouderen blijven achter

Economen en politici berichten sinds het einde van de crisis herhaaldelijk dat het beter gaat met de economie en Nederlanders mee zullen profiteren. Twee jaar verder komt daar dus nog weinig van terecht, blijkt uit dit onderzoek. Vooral lager opgeleiden en ouderen hebben naar eigen zeggen weinig reden tot jubelstemming: respectievelijk 75% en 70% zegt niets te merken van de aantrekkende economie.

Geen loonsverhoging

Het achterblijven van loonstijgingen geldt voor veel mensen, blijkt uit het onderzoek. Slechts drie op de tien mensen in loondienst (29%) kregen sinds het einde van de crisis, twee jaar geleden, een loonsverhoging van meer 2 procent of meer. Nog eens een kwart (28%) moest het doen met een loonstijging van 2 procent, wat ruwweg compenseert voor de inflatie. Bij 31 procent van de mensen in loondienst geldt al jaren de nullijn. Opgeteld zegt een meerderheid (59%) van de werknemers er dus netto niet op vooruit te zijn gegaan.

Die loonstijging zit er bij velen voorlopig ook niet in: 58 procent van de werknemers heeft nog niks gehoord over een loonsverhoging in de nabije toekomst. Veel werknemers zeggen de dupe te zijn van de nullijn die sinds de crisis gehanteerd wordt of stoeve onderhandelingen met hun werkgever.

Politiek moet ingrijpen

Politiek en werkgevers kijken naar elkaar als het gaat om de oplossing. Wie moet er zorgen dat Nederlanders gaan profiteren? 52 procent van de deelnemers heeft vooral behoefte aan sturing van de overheid in deze impasse. *"Een werkgever die uit zichzelf loonsverhoging geeft heb ik nog niet meegemaakt. Of de overheid moet hier op aandringen of de lasten voor bedrijven en burgers moeten omlaag"*, zegt een panellid. Vier op de tien (39%) vinden dat vooral een verantwoordelijkheid voor werkgevers, die de lonen moeten verhogen.

Persoonlijke economische situatie

Meerderheid merkt niets van aantrekkende economie

Allereerst, welk van de onderstaande situaties is het meest van toepassing op het maandelijkse inkomen van jouw huishouden?

Ik heb genoeg geld om rond te komen en houd veel geld over: 13%
Ik heb genoeg geld om rond te komen en houd een beetje over: 45%
Ik kan net rondkomen: 28%
Ik heb niet voldoende geld om rond te komen: 10%
Weet niet / geen opgave / andere situatie: 4%

Volgens diverse instanties, als het CBS en het CPB, gaat het goed met de Nederlandse economie.

In hoeverre merk je in jouw directe omgeving dat het wat beter gaat met de economie?

Ik merk het sterk: 6%
Ik merk het een beetje: 32%
Ik merk er niets van: 59%
Weet niet / geen mening: 3%



"Waar halen ze de moed steeds vandaan om te zeggen dat het beter gaat? Boodschappen, energie, de huren: alles wordt duurder. En ondertussen krijg ik er niks bij"

"Ik zie er niks van terug in mijn portemonnee. Het enige wat ik merk van de economische groei is dat ik vaker in de file sta"

"Alles blijft duurder worden, en anders gaan er wel belastingen of zorgverzekeringen omhoog."

Kregen mensen er iets bij?

Meerderheid kreeg er netto niets bij sinds einde crisis

De volgende vragen zijn alleen voorgelegd aan panelleden die aangeven in loondienst te werken (n=6.136).

Heb je in de afgelopen twee jaar een loonsverhoging gehad?

Hiermee bedoelen we de totale verhoging van het salaris, inclusief de jaarlijkse inflatiecorrectie die de meeste werknemers sowieso krijgen. Reken hier bonussen of andere onregelmatige beloningen niet in mee.

Ja, van 3,5% of meer: 12%
Ja, tussen 2% en 3,5%: 17%
Ja, tot 2%: 28%
Nee: 31%
Weet niet / geen mening: 12%

Heeft je huidige werkgever aangekondigd om jouw salaris te verhogen in de nabije toekomst?

Hiermee bedoelen we de totale verhoging van het salaris, inclusief de jaarlijkse inflatiecorrectie die de meeste werknemers sowieso krijgen. Reken hier bonussen of andere onregelmatige beloningen niet in mee.

Ja, van 3,5% of meer: 8%
Ja, tussen 2% en 3,5%: 10%
Ja, tot 2%: 11%
Nee: 58%
Weet niet / geen mening: 13%

Als het gaat om je huidige betaalde baan, ben je tevreden of ontevreden over het salaris?

Tevreden: 50%
Ontevreden: 46%
Weet niet / geen mening: 4%

Hoe belangrijk is salaris?

Salaris belangrijkste in betaalde baan; kloof tussen lager en hoger opgeleiden

De volgende vragen zijn alleen voorgelegd aan panelleden die aangeven in loondienst te werken (n=6.136).

Welke van de volgende aspecten vind jij het belangrijkste als het gaat om een betaalde baan?

	Alle mensen in loondienst	Lager opgeleiden	Middelbaar opgeleiden	Hoger opgeleiden
Salaris	54%	64%	52%	51%
Werksfeer	46%	47%	45%	46%
Zekerheid	42%	53%	44%	33%
Balans werk/privé	40%	29%	41%	44%
Interesse voor inhoud	37%	28%	30%	49%
Reistijd	17%	13%	17%	18%
Werkdruk	15%	17%	17%	11%
Doorgroeimogelijkheden	12%	5%	12%	16%
Pensioenregeling	8%	11%	9%	5%
Opleidingsmogelijkheden	5%	2%	5%	8%
Werkomstandigheden	5%	3%	8%	2%
Secundaire arbeidsvoorwaarden	4%	1%	4%	4%
Iets anders	1%	1%	1%	2%
Geen van bovenstaande	0%	0%	0%	0%
Weet niet / geen mening	1%	0%	2%	0%

Een bedrijf kwam onlangs in het nieuws omdat niet de leidinggevenden maar de werknemers elkaars salaris bepalen. Via een app stemmen werknemers van het bedrijf hoeveel hun collega's moeten verdienen. Niet alleen salarisverhogingen maar ook - verlagingen worden op deze manier democratisch bepaald.

Zou je zelf bij een bedrijf willen werken waar werknemers elkaars salaris bepalen?
Ja: 10%
Nee: 75%
Weet niet / geen mening: 15%

Stel, je werkgever stelt voor om salaris in te leveren in ruil voor iets anders. Zou je salaris in willen leveren voor één van de volgende aspecten? Zo ja, welke?

	Alle mensen in loondienst	Lager opgeleiden	Middelbaar opgeleiden	Hoger opgeleiden
Nee	64%	75%	63%	60%
Betere balans tussen werk en privé / meer vrije tijd	11%	5%	10%	17%
Meer zekerheid (vast contract)	8%	1%	13%	3%
Verlichting van de werkdruk	7%	4%	5%	10%
Leuker / interessanter werk	6%	5%	5%	9%
Een betere pensioenregeling	6%	9%	5%	7%
Meer doorgroeimogelijkheden	5%	3%	4%	6%
Betere secundaire arbeidsvoorwaarden	5%	3%	4%	8%
Meer opleidingsmogelijkheden	4%	1%	4%	5%
Verbetering van de werksfeer	3%	2%	2%	5%
Betere werkomstandigheden	2%	1%	3%	1%
Weet niet / geen mening	4%	6%	5%	2%

Politiek vs. werkgevers

Vooraf politiek moet zorgen dat mensen groei meer voelen

Sinds het einde van de crisis zijn werkgevers terughoudend in het verhogen van de lonen voor hun werknemers. Werkgeversorganisatie VNO-NCW vindt dat het niet nodig is dat de politiek druk uitoefent op werkgevers om de lonen te laten stijgen. Zij gaat er vanuit dat de aantrekkende economie zorgt voor meer banen. En omdat er meer vraag is naar mensen stijgen de lonen vanzelf, aldus VNO-NCW.

Vertrouw je er wel of niet op dat de lonen zonder druk vanuit de politiek vanzelf zullen stijgen nu het beter gaat met de economie?

Daar vertrouw ik wel op: 25%

Daar vertrouw ik niet op: 66%

Weet niet / geen mening: 9%

Lonen omhoog of lasten omlaag?

Meerdere organisaties, zoals het CBS, stellen dat de lonen van Nederlanders achterblijven op de huidige economische groei. Werkgeversorganisatie VNO-NCW vindt dat vooral de overheid dat moet oplossen door de lasten te verlagen. Het kabinet vindt vooral dat werkgevers daar verantwoordelijkheid voor moeten nemen door werknemers salarisverhoging te geven.

Wie moet er volgens jou vooral zorgen dat mensen meer merken van de economische groei?

Vooraf de overheid, door de lasten te verlagen: 52%

Vooraf de werkgevers, door de lonen te verhogen: 39%

Weet niet / geen mening: 9%



De rol van de vakbond

Eenderde werknemers zijn bereid om te staken

Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?
Is het eens met de stelling

	In loon- dienst*	Lid vakbond*
'Vakbonden vervullen een belangrijke functie in de Nederlandse samenleving'	50%	83%
'Vakbonden zijn niet meer van deze tijd'	35%	11%
'Ik heb vertrouwen in vakbonden in het algemeen'	36%	67%

* n=6.136

** n=5522

De volgende vragen zijn alleen voorgelegd aan panelleden die aangeven in loondienst te werken (n=6.136).

Stel, je werkt bij een werkgever in loondienst en je bent ontevreden over een aspect van je huidige baan.
Zie je staken als optie om je gelijk te halen?
Met 'staken' bedoelen we dat je het werk neerlegt uit onvrede met de werkgever om die tot veranderingen of toegiften te dwingen.
Ja: 34%
Nee: 57%
Weet niet / geen mening: 9%

Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?
Is het eens met de stelling

	In loon- dienst*	Lid vakbond*
'Staken is niet meer van deze tijd'	31%	16%
'Met mijn huidige baan is het niet mogelijk om te staken'	48%	39%
'Staken is een effectief middel voor werknemers om op te komen voor hun belangen'	57%	70%

De volgende vraag is aan iedereen voorgelegd.

Heb je zelf ooit gestaakt?
Ja: 15%
Nee: 83%
Weet niet / geen mening: 2%

Hoe lang geleden was de laatste keer dat je hebt gestaakt?
Minder dan 1 jaar geleden: 14%
Tussen 1 tot 5 jaar geleden: 10%
Tussen 5 en 10 jaar geleden: 12%
Tussen 10 en 20 jaar geleden: 21%
Langer dan 20 jaar geleden: 41%
Weet niet / geen mening: 2%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 17 tot en met 23 augustus, deden 23.455 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Daarvan zijn 6.136 mensen die aangeven op dit moment ergens in loondienst te zijn ondervraagd over hun salaris. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Jeroen Kester: jeroen.kester@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

